

¹ग्राही, ²गुणग्राही, ³ग्राहः-^Aग्रहः, ⁴गृहम्-गृहाः, ⁵शक्तिग्रहः,
लाङ्गलग्रहः, अङ्कुशग्रहः, यष्टिग्रहः, तोमरग्रहः, घटग्रहः, घटीग्रहः घनुग्रहः,
⁶सूत्रग्रहः, ⁷फलेग्रहिः^B, ग्राहः, ^Cजिघृक्षुः, ^Dविजिग्राहयिषुः, जरीगृहः;
ग्रहीतव्यम्, ग्राहयितव्यम्, जिघृक्षितव्यम्, जरीगृहितव्यम्;
ग्रहणीयम्, ग्राहणीयम्, जिघृक्षणीयम्, जरीगृहणीयम्;
ग्राह्यम्, ⁸प्रतिगृह्यम्-अपिगृह्यम्, ⁹प्रगृह्यम्^B [पदम्], गृह्यकाः

1. 'नन्दिग्रहिपचादिभ्यो ल्युणिन्यचः' (3-1-134) इत्यनेन ग्रह्यादित्वात् णिनिः ।
2. 'सुप्यजातौ—' (3-2-78) इति ताच्छील्ये णिनिः ।
3. 'विभाषा ग्रहः' (3-1-143) इति कर्तरि णो वा । 'पक्षे पचाद्यच्' (3-1-134) ।
अत्र व्यवस्थितविभाषाश्रयणात् जलचरे जन्तौ ग्राहः इत्येव । ज्योतिषि नाच्ये
ग्रहः इति बोध्यम् । 'देवत्रातो गलो ग्राह इतियोगे च सद्विधिः । मिथस्ते
न विभाष्यन्ते गवाक्षः संशितव्रतः॥' (भाष्यम्-7-4-41) इति व्यवस्थितविभाषा ।
4. 'गेहे कः' (3-1-144) इति कर्तरि कः । कित्वात् सम्प्रसारणम् । गृहाः=
गृहिणी । तात्स्थ्यात् ताच्छब्दम् । 'गृहाः पुंसि च भूम्येव—' इत्यमरः ।
5. 'शक्तिलाङ्गलाङ्कुशयष्टितोमरघटघटीधनुःषु ग्रहेरुपसंख्यानम्' (वा. 3-2-9) इति
कर्मण्युपपदेऽच् प्रत्ययः । कर्मण्यणोऽपवादः ।
6. 'सूत्रे च धार्येऽर्थे' (वा. 3-2-9) इति अच् । कर्मण्यणोऽपवादः ।
7. 'फलेग्रहिरात्मम्मरिश्च' (3-2-26) इति इन्प्रत्ययान्तो निपात्यते । उपपदस्य
एदन्तत्वं निपातनाद्भवति । फलानि गृह्णातीति फलेग्रहिः 'रजोग्रहिः
मलग्राहिरिति केचित् ।' इति प्रक्रियाकौमुदी ।
8. 'प्रत्यभिभ्यां ग्रहेः' (3-1-118) इति क्यप् । 'छन्दसीति वक्तव्यम्' (वा.
3-1-118) इति वचनात् छन्दसि विषये प्रतिगृह्यम्-अपिगृह्यम् इति रूपे
ज्ञेये । 'भाषायां वा' इति केचित्—इति प्रक्रियाकौमुदी ।
9. 'पदास्वैरिबाह्यापक्ष्येषु च' (3-1-119) इति क्यप् । 'बाह्या' इति स्त्रीलिङ्ग-
निर्देशात् लिङ्गान्तरे मा भूदिति, तेन 'ग्रामग्राह्यश्चण्डालः' इत्यत्र ण्यदेव
भवतीति मा. धा. वृत्तिः ।
- A. 'समाविष्टं ग्रहेणेव ग्राहेणेवोत्तमार्णवे ।
दृष्ट्वा गृहान् स्मरस्येव वनान्तात्मम मानसम् ॥' भ. का. 6-83.
- B. 'आत्मम्मरिस्त्वं पिशितैर्नराणां फलेग्रहीन् हंसि वनस्पतीनाम् ।
शौवस्तिकत्वे विभवा न येषां व्रजन्ति तेषां दयसे न कस्मात् ॥' भ. का. 2-33.
- C. 'विदित्वा शक्तिमात्मीयां रावणं विजिघृक्षवः ।
उक्तं पिपृच्छिषूणां वो मा स्म भूत सुषुप्तवः ॥' भ. का. 7-98.
- D. 'खरदूषणयोर्भ्रात्रोः पर्यदेविष्ट सा पुरः ।
विजिग्राहयिषू रामं दण्डकारण्यवासिनोः ॥' भ. का. 4-34.
- E. 'प्रगृह्यपदवत् साध्वी स्पष्टरूपामविक्रियाम् ।
अगृह्यां वीतकामत्वात् देवगृह्यामनिन्दिताम् ॥' भ. का. 6-61.